

La Creu del Perelló

Castellnou de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Nord de Castellnou de Bages
Emplaçament Des de la Carretera de Castellnou de Bages a Balsareny, pel camí de La Creu

Coordenades:

Latitud: 41.86015
Longitud: 1.818
UTM Est (X): 401895
UTM Nord (Y): 4634924

Classificació

Número de fitxa 08062 - 117
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Es troba en estat ruïnós i queda cobert en algunes parts per la vegetació.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 003A00007
Autoria de la fitxa Marta Lloret Blackburn
Data de registre de la fitxa: dv., 19/01/2007 - 01:00

Descripció

Masia que havia estat de dos vessants i que constava de planta baixa, pis i golfes. Sembla que els dos vessants desaignaven a la façana principal i posterior, pel que pertany al tipus de masia clàssica I-1 definida per Danés i Torras. Actualment es troba en estat ruïnós, essent la façana de sol ixent i la de tramuntana les úniques que conserva fins al ràfec. També es manté la distribució interior de la planta baixa, on són visibles diverses fornícules. Presumiblement, l'entrada es trobava situada a la façana de tramuntana, i el portal d'accés, que encara es conserva, és d'arc escarser arrebossat, i es situa a l'alçada del primer pis de la masia. Això s'explica perquè es troba construïda aprofitant el desnivell del sòl, pel que des de la façana de tramuntana només són visibles el primer pis i les golfes. A la façana de sol ixent hi ha un cos annexat de planta baixa, amb una obertura que hi té accés i on hi consta l'any "1888". Els eixos entre façanes presenten carreus de pedra escairats i disposats de forma regular. La major part de les obertures de la masia són amb llinda de fusta plana, una de les quals té la inscripció "1780" amb una creu al mig. Tant a l'exterior -al costat del portal d'accés- com a l'interior, hi ha tines encaironades, que apunten a que l'activitat vinícola hi era important.

Història

La creu del Perelló servia de divisòria entre les dues feligresies d'Argençola i Castellnou. Pertanyia a la masia de Casamitjana, a qui els propietaris havien de pagar l'arrendament. Pel que sembla, a principis del segle XX, el seu propietari, venint de fer les diligències a Balsareny amb el carro, fou sorprès per una tempesta, i va morir en caure-li un llamp a sobre.

A mitjans del segle XX, també hi succeí una tragèdia, aquest cop relacionada amb els maquis. Sembla ser que la família que hi residia va refugiar durant un temps als maquis (entre altres el popular Ramon Vila "Caracremada") a casa seva i, en ser descoberts, tota la família va ser assassinada. També expliquen que hi morí el propi Caracremada. Recorda l'episodi una placa commemorativa que s'ha penjat a la seva façana i que diu: "A la memòria de Ramona Bessa i Domingo Rovira/ Del mas de la creueta, base guerrillera de suport als maquis assassinats el febrer de 1945 per lluitar contra el feixisme, i a Ramon Vila, mort en combat als murs d'aquest mas el 7 Agost de 1963. IX Marxa d'Homenatge als maquis. Set. 2006".

Bibliografia

DANÉS, Josep (1933). "Estudi de la masia catalana". Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya, vol. XLIII. Barcelona.

VILA ROVIRA, Pere (1991). Recull Històric. Castellnou de Bages. Ajuntament de Castellnou de Bages.

